

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სფეროში არსებული გამოწვევები

გიორგი ძაძამია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ხელოვნებისა და მეცნიერებათა ფაკულტეტის სოციალური მუშაობის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

სამაგისტრო ნაშრომი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: შორენა საძაგლიშვილი, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2020

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	1
Abstract.....	2
პრობლემის აქტუალობა.....	3
დანაშაული, მართლმსაჯულება და ბავშვი.....	8
არასრულწლოვანთა დანაშაულის გამომწვევი მიზეზები.....	14
არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება საზღვარგარეთ.....	14
გერმანია	15
საფრანგეთი	17
შვედეთი	18
არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება საქართველოში	19
პრევენციული პროგრამები.....	23
მართლმსაჯულების განმახორციელებელი უწყებები	24
არასრულწლოვანთა დანაშაულის პრევენციის სტრატეგია.....	25
2009-2013 წლებში არსებული ადგილობრივი პრევენციული პროგრამები.....	29
საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	29
საქართველოს განათლებისა და მეცნერების სამინისტრო	30
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო.....	30
სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტრო ...	31
საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო.....	31
საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	32
სამთავრობო პრევენციული პროგრამები 2014-2020 წლებში	32
I დონე.....	34
II დონე.....	35
III დონე.....	36
სისხლის სამართლის საკანონმდებლო რეფორმის სტრატეგია.....	37
სოციალური მუშაკის როლი არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სიტემაში.....	41
იუსტიციის სამინისტროს სოციალური მუშაობის ფუნქციები	43
უწყებათაშორისი შემთხვევის მართვა.....	45
შეჯამება.....	48

ემპირიული ნაწილი.....	49
კვლევის მეთოდოლოგია	49
კვლევის შედეგები.....	51
I. შემთხვევების ანალიზი.....	51
შემთხვევა N1 – A	51
შემთხვევა N2 – B	53
შემთხვევა N3 – C.....	55
შემთხვევა N4 – D	58
შემთხვევა N5 – E.....	61
შემთხვევა N6 – F.....	62
კვლევის მეორე ეტაპი - ინტერვიუ სპეციალისტებთან.....	65
კვლევის მეორე ეტაპის ჩატარების პროცესი	65
რესპონდენტები.....	66
ინტერვიუს მეთოდი	66
კვლევის ანონიმურობა და კონფიდენციალურობა	67
ინტერვიუს ხანგრძლივობა და ჩატარების პროცესი.....	67
ინტერვიუების ანალიზი.....	68
მანდატურის სამსახურის ფსიქოსოციალური მომსახურების ცენტრი - პრევენციის მეორე დონე.....	71
დანაშაულის პრევენციის, არასაკატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტო - პრევენციის მეორე და მესამე დონე.....	72
განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო - პრევენციის პირველი დონე.....	77
არასრულწლოვანთა N11 სარეაბილიტაციო დაწესებულება - პრევენციის მესამე დონე.....	80
დასკვნა	81
რეკომენდაციები.....	86
გამოყენებული ლიტერატურა.....	93
დანართი N1 - ინტერვიუს დროს გამოყენებული ძირითადი კითხვების ჩამონათვალი.....	97

აბსტრაქტი

მოცემული ნაშრომის კვლევის საგანს წარმოადგენს არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სისტემაში არსებული გამოწვევების, მათი მიზეზების, მათზე რეაგირების არსებული მექანიზმებისა და სასურველი გადაჭრის გზების შესწავლა. ამ მიზნით შერჩეულ იქნა თვისებრივი კვლევის მეთოდოლოგია. კერძოდ, კვლევაში გამოყენებულ იქნა შემთხვევის ანალიზის მეთოდი და ინტერვიუ სპეციალისტებთან. კვლევისთვის შერჩეულნი იყვნენ არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პროცესში ჩართული უწყებების თანამშრომლები. კვლევის შედეგად გამოიკვეთა მთელი რიგი გამოწვევები, მათ შორის არსებულ მომსახურებათა სიმცირე, სპეციალისტთა მცირე რაოდენობა, სპეციალისტთა არასაკმარისი კვალიფიკაცია, ერთიანი მიდგომის არაარსებობა, სისტემური მომსახურებების სირთულეები და უწყებების მხრიდან არასრულწლოვანთა უფლებების დარღვევის შემთხვევები. ნაშრომში მოცემულია რეკომენდაციები გამოწვევების მოგვარების და შემცირების მიზნით, რაც სასარგებლო იქნება როგორც უწყებებისთვის, ასევე არასრულწლოვნებთან მომუშავე სპეციალისტებისთვის.

Abstract

The subject of this paper is to study the challenges in the juvenile justice system, their causes, existing mechanisms for responding to them and ways to solve them. Qualitative research methodology was selected based on the purpose, in particular, the research is combined, case analysis and interview with specialists were used. Employees of the agencies involved in the juvenile justice process were selected for the study. The aim was to study the vision of individuals directly involved in the administration of justice, preventive and rehabilitation measures and procedures. The study found that the lack of services, the small number of specialists, the difficulties of qualifying specialists, the difficulties of an unified approach, the complexity of systemic services and the cases of violations of juveniles rights by the agencies are still relevant. The paper provides recommendations for addressing outstanding challenges. Recommendations are based on the results of the study and the conclusion. This may be helpful for both agencies and juvenile specialists.